

Tutan Thimnak le Laitlang Lei Boruak

Nov. 20, sung-thawng, Hakha

Laitlang lei cu Thimnak kongah an buai lio caan te a si. Atu tiang kan theih tawk ah Party izuamcawhnak ruangah ivuaknak (kut ithlaaknak) tiang zong voithum (khuah pathum ah) a um cang. Hi thil nih party ramkhel ah Laimi kan kum a no deuh rihnak a langhter ti khawh a si

Pakhatnak ah; Bungkhuah, Zahnak tlang, Thantlang peng, ah CNP le USDP chungtel tlangval pahnih veve buainak a si. Kan hnu zarh hnih hrawngah khan a si rua; ahcun USDP chungtel tlangval pahnih le CNP chungtel tlangval pahnih kha Karambawt an i kah, ti a si. Cutin an i lungsi deuh lo tikah Bawlung an chuih tthan. (Party izuamcawhnak thinlung an ngei cia). Cutin CNP lei nih an tei deuh hna rua, tikah, an i al an i al vima i a donghnak ah kutthlaak tiangin buainak a chuak ti a si(Laitlang leiin a rak kaimi Deirel Cazual Editor nih a chimnak in).

Pahnihnak: Tlauhmun khuah, Falam peng (Vuanci Za Hre Lian te khuah kha) ah CPP le USDP karlak thil a si. Hihi cu zeiticiah in le zeitik ah ti cu fiang set in kan hngal lo nain, kutthlak in buainak tiang a si ti cu kan theih.

Pathumnak cu; nan rel cang cio ttheo lai, Chinlandquardian nih a ttial cangmi Mindat peng i Ohsuh cazipa an thonghnak kong kha si. Amah hi USDP hrangah campaign a tuah i (khuami, CNP leikap deuh an si) nih “cozah rianttuan na si i dai tein um ko”, an ti nain a duh lo i tlangval pakhat nih kut a thlaak ti a si.

Laitlang ah thimnak a cuhmi Candidate 147 nih an candidate fee thawhmi hi Phaisa in Sing 735 (Ks. 73,500,000/-) a si. Registration fee hi pakhat ah sing(5) asi caah party zapi nih kan duh lung in kan luh khawh lo bia lehlam a si. 1990 kum lio bantuk in fee ti siloin deposit ti siseh, cun, fee thawh ding tlawm deuh seh (1990 lioah cun Ks.10000/ hrawng lawng a si i, cozah basic lahkhah, Ks. 2000 si i a let 5 hrawng a si, atu cu a let 15 renglo a si) law minung 200 hrawng an i cuh lai.

Kan dihlak in kan duhmi tu cu Ralkap cozah thlen i Federal Democracy in i uk khawh kha a si ko. Asinain Kawlram ramkhel cu Martin Smith le Josef Silverstein bia bang ai sih-awh dih i a hnoxsak tukmi a si caah ahohmanh Prophet kan um lo. Kawlram piahtana kongah hi “bak hi a phi (solution) a si” tiin a chimmi cu mi kaa-naal an si lai.

Thitumnak

October 30, 2010 Zarhteni ah CBMC chungkhar Bawi Hmun Thang le Sui Cer Zing hna cu pumkhat kan si cang tiah thawng a kan thanh. Pathian nih um pi ko hna seh. **CBMC**

Minnmei Cazual

October 30, 2010 Sunday Literature and Culture Committee Chin Baptist Mission Church

THAWNGPANG | THEIHTLEI | CAPO | NUNPHUNG | KHRIHFABU | LAIMI

LITERATURE & CULTURE COMMITTEE

Chairman
Van Thawng Cung

Secretary
Van Luai Zathang

Editha
Salai Lairamthang

Treasurer
Rosie Ngün Tin Tial

Chungtel
Tuang Hei

Layout Design
Van Thawng Ling

Coordinator
Salai Bawi Uk Thang

Mino Caah Zochunh Ding

Sailo Pa

Mino hi tthen thum ah tthen khawh an si. Kum 12 in a tanglei hi hngakchia, 12 - 25 karlak hi nungak tlangval (or) mino, kum 25 in a cunglei nupi le pasal nei lo hi, vaal ttuul le leeng ttuul ti an si. Nungak kum 12 - 16 an hong si ah hin an hnukba le an ttawk a hong ngan, an hmuur le an biang a hong sen. An mui aa dawh bik lio caan, thlalang atu le atu bih duh lio caan a si. An chunglei homong dah zong a hong karh. Thi an hon nei, naute nei kho dingah an van i sersiam lio caan a si. An thinlung a cawlcangh lio cem caan a si. Tlangval cu chim lo, patung hmanh nih an van sah hna ahcun a celh in an celh lo. Cu tikah tlik le zaam le tthitum hlan sex tuah zong

Minung hi chan khat lawng a nung ding kan si. Hngakchiat lio caan, mino kan si lio le upa kan si caan a si. Mah caan pathum ah hin mino kan si lio caan hi a biapi bikmi caan a si. Mino kan si lio i, kan dirhmun nih upa kan si tik i, kan sining hmanthlak vialte a langhter. Mino kan si lio caan ah tinhmi le saduhthah fekte in kan ngeih a herh. Mino kan si lio caan cu thazang in siseh, thluk in siseh, kan thawn bik caan a si.

Na no lio caan i na tuahmi thil nih na upat tik ah bia a chim lai. Na no lio caan i thil tha le thil tha lo na tuahmi nih na upat tik ah bia a chah te lai. Thil tha le thil dik a tanhmi nih upa tik ah tuanbia dawh an tial tawn, thil tha lo a tuahmi hna tuanbia cu cikhat te ah a lo lai. Na no lio ah tuanbia dawh tial i zuam. Tuanbia dawh cu na chan chung caah a si, na no lio tuanbia nih na inchungkhar le na fale chan tiang in bia a chim te lai.

A rang tukmi chan ah kan um, hnu hmai kan i her karlak ah ni le thla kum le caan nih a kan liam pi. No lio caan cu khirh than awk a tha lo. Kum le caan an liam lai nain tuanbia dawh a tialtu hna mino keneh le tuanbia cu chan chung ro an ling lai. Caan tawite na no lio ah tuanbia dawh tial i zuam. Na krihfabu, na miphun le na ram caah tuanbia dawh tialtu si i zuam. Sau na no ti lai lo.

an ngamh tawn. Cucaah pei “Aw a mak e dawtnak tthawn zia cu tthaniang aw, kan pahnioh hmunkhat ah funtu dawtnak-----” ti’n hla an hlawi fam cu. Pelep meisa pailh in an i pailh tikah thih le thih ti in an ngamh a sang. Hmailei thil an hmu kho lo. Pa an si le ar-nak-aw hna an hon nei. An hmurhmul hna a hong chuak. Atu le atu an nih a chuak. Nungak he an i ton ah khin an thling a za, an hmai hna a senm an frozen dih tawn. “Hi nu nih hin hei ka uar sehlaw...” ti in saduh an that, mang tiang in an i mangphanh tawn.

No lio caan ah hin:

(1) Piangthar law Pathian tthih bu tein nung. Prov.1:7 “Pathian tthih cu fimnak hrampi a si”. Sualnak le tukforhna na tei khawh lai. Na thinlung a dam hlei ah daihna nun na ngei lai.

(2) Fimnak cawn ah biatak chuah law caan hman thiam i zuam. No lio caan i na cawnmi ah khin hmailei na nunnak dihlak ai hngat. Ca na thiam ahcun mifim na si lai. Na fim ahcun na nunlam kalzia na thiam lai. Duh thim ding le hlawt ding na hngalh thiam lai. Phungchimtu 2:14 “Mifim nih cun khua ze ah dah kan kal ti kha an hmuh khawh, mihrut nih cun an hmu kho lo”.

Zohchunh tlak mino hna:

(1) David: David hi Praise & Worship a thoktu a si. Ramtang ah tuu a khalh pah in tingtang ai tum i thangtthatnak hla a sa tawn. Bawipa dawtnak le zumhtlak a sinak kong hla a phuah. Salm 23:1 “Bawipa cu ka tukhal ttha asi, chambau in ka um lai lo” tiah hla a phuah. A caan tam deuh kha Bawipa thangtthatnak ah a hman. A tuu kha seh awk ah chian-deih le cenghngia an rat tik zongah Bawipa umpinak thawng in an kaa a bauh khawh

lo tiah an ti. Nain, mirum fa si zong ah no lio caan a hmang thiam lo mi cu hruaitu an si kho hlei lo. No lio caan ah fimnak kha phaisa tampi dih in a kawlmhi hna hi hruaitu ttha ah an cang tawn.

Vawlei cungah cawn lo in thiam khawh mi cu kut, ke, mit le hna in tuahmi rian lawng hi an si. Minung kan thluak hi fimcawnak in tthan ter a hau. Cawnnak tel lo in fim aa tiimmi kan um tawn. Mah ca lawng hmanh ah si lo in, midang caah tthih a nung ngaimi kan si kho. Paul nih cun “Nan dawtnak ngeihmi cu hngalhna a hman mi le a chia le ttha thleidan khawhna fimnak he tthang sehlaw, cu ti cun a ttha bik i thim awk kha nan hngalh lai” tiah a ti (Filipi 1:9-10). Biaknak lei in hruaitu si ding ah Bible cawn a herh. Pathian bia he a lo mi minung bia tampi a um. Thleidan le hngalh khawh a hau. Cu caah Bible cawn a herh.

Nihin mino cu chan ttha ah nan

um. Hruaitu si ding in i tinh awk nan ttha. Si khawhna caah fimnak cawn hi nan herh. Fimnak ngeih lo bu in hruaitu si khawh a si lo. Hruaitu sinak cu nu ro le pa ro a si. Sinak (quality) ngeih lawng ah a caan a phanh tikah si khawh mi a si. Hruaitu si ka duh lo a ti mi zong nih sinak na ngeih ko ahcun a hmun le caan a phak tikah cun Pathian nih an kawh te ko hna lai. Hruaitu nan si lai. Hruaitu sinak ah a herhmi cu fimnak (education) le dinnak le dawtnak hi an si. Fimnak ngeih ko zong ah dinnak kan ngeih lo ahcun midang caah ral nganpi kan si kho. Fimnak ngeih ko zong ah midang cungah dawtnak thinlung ngeih lo in hruaitu ttha si khawh ding a si lo. Nihin mino nih hruaitu ttha si ding ah i zuam u. I tiim u. Cawng u. Midang zawnru-atmi si i zuam u. Kan ram le miphun kong thei u. Moses le Joshua le David te hna a cawisangtu Pathian nih cawisan an duh hna.

Thuam Ni Bia A Chim

Albert Ceu Hlun

Kan hruk-aih nih hin kan sining a langhter. Kan lungthin zong a langhter. Mi sunpar ni i ciammamte i kan ithuamh khi upat langhter nak ah a si. Biakin kan panh tik zong ah ciammamte i kan ithuamh ah cun Pathian kan tihzah nak a lang deuh. Pulpit a hmang ding hrimhrim nih cun Pathian le aa pum mi upat in ciammamte’n an ihruk-aih ding a si. Putpit kainak caah zohdawh lo mi: tawhrolh tawi jean tawhrolh pa angki collar ngei lo (T-shirt tehna)

skin-tight pheibom a hup lo mi taang vaar a langhter mi ari aa hngal tuk mi pa ca’h thi le tumbul Pulpit kainak ah zohdawh bik mi: **PA :** tawhrolh hnawh phun (style pants) angki hngawng ngei suit (acung le atang aa lo mi) **NU :** hni (kan duh bik) hni phun a si mi (hni ching) pum a hup dih mi angki Vawleicung ningfim bik ram in kan ra i, Pathian fale kan si chinchap i, miphun dang hmuh ah si seh, Pathian biakin i kan rat ah si seh, thuam ningfim te he chuahlangh hi kan miao ah kan ser awk a si.

Nihin Mino Thaizing Hruaitu (Students Today ... Leaders Tomorrow)

Mino forhnak ah hman zungzal mi bia a si. Miphun kip nih an hman. Laimi nih kan hman ve. A hmaan taktak. No lio caan cu a nuam bik. Duhmi lam ah kal timh lio caan, nunnak caah timhtuah caan le fim cawn caan a si. Pumsa in kan mar a

rianttuantu chungkhar ttha an sinak kha hmual ngei ngai in a chim. Kei cu chim ding ka ngei lo. Chin khrihfabu hna hruaitu ka si caah chim an ka fial. Chim ve ka hau. Hringtu ka nu le ka pa kong in chim ka thok ve. “Kei cu lothlo sifak fa ka si. Tthal sian-ginn khar paoh ah ka pa kha leikuang tuah ka bawm tawn. Ka nu le pa cu ca ttial le rel an thiam lo. Ka pa nih A in Z tiang a ttial thiam. A ka chimh i ka thiam dih ve. Ka pa nih ka caah a rian a liim. Kha pin cu keimah rian a si.

Kum tampi ca ka cawn hnu ah Pathian thawng in hruaitu ah ka cang kho ve” tiah tehte ka khan.

Keimah pumpak nih ka no lio ah hruaitu ka si lai tiah kaa tinh ngam/bal lo. Nain, Pathian lamhruainak cu phun dang a si. Sifah harnak chung in lam a ka hruai. Nihin ah hruaitu ah a ka hman. Sifah ruangah ka no lio tein ka duh bik mi music le lentecelh (sport) hna cu ka tuah kho lo. Rak tuah kho ning law Pathian nih a ka hruai duhnak lam hi ka rak zul kho men hnga lo. Pathian nih sifahnak hi tthatnak in a ka hman ter caah kaa lawm. Pathian nih sifak santlalo a kan dawt hi fiangte in ka hngalh. Sifak santlailo miphun hawi hna zawnruahnak le miphun ttahnak thinlung a ka pek.

A tthangchomi ram ah mirum hi hruaitu ttha ah an cang. Sifakmi nih tuah khawh mi an ngei lo. Dothlen-nak zong hi sifakmi nih an tuah kho

hna. Salm cauk chung hla khi David nih ramtang in a phuahmi hla an tam ngaingai. A thinlung dihlak in Bawipa ai bochan le a zumh tikah, Pathian nih “Ka thinlung bantuk a ngeimi” a ti, siangpahrang ca dingah a thim. Sawl siangpahrang a molh caan zongah David nih Praise & Worship a tuah mi thawng in damnak a hmu. A aw tthat le a tum thiammi nak in ai biatak mi tu kha Bawipa nih thluachuah a pek mi asi deuh. Mino hna, David bantuk in, nan thinlung dihlak he P & W kan tuahpi ulaw kan Khrihfabu a dam lai.

(2) Joseph: Kum 17 a si lio ah an zuar. Bawipa a ttihami, nu le pa bia a ngai mi tlangval no te a si.

Mah nupi a si lo mi he sex tuah cu, Gen.39:9 “Bawipa Pathian mit hmuh ah soal a si” tiah ai fiang. Prov.15:3 “Bawipa nih khua ze ka poah ah tthatnak kan tuahmi siseh, chiatnak kan tuahmi siseh a kan hmuh dih ko”. Minu nih a angkileng kha tehte ah ai hman. Joseph cu dai tein thong ah a tla. Sihmanhsehlaw ze zong te ti khotu Bawipa cu Joseph caah a cawl. Zing ah thongtla, chunhnu ah Faraa changtu bawibik ah a reng a kai. Salm 91:9 “Bawipa cu chanhtu ah na ser i hupphengtu ah naa ser ahcun harnak ze hmanh nih an tlnhnawh lai lo”.

(3) Esther: Nungak no te a si. A pu Mordekai bia ttha tein a ngai. Pathian sinah rawlulh in thla a cam tawn. Ai bochan mi Bawipa nih a cawisan ve. Siangpah-

rang caah nupi an kawl tikah amah cu thim a si. A miphun dihlak thahnak nawl an chuah lio ah, nithum chung rawlulh in thla an cam. Cu hnu ah thih le thih ti’n Siangpahrang a va nawl tikah Bawipa kut cak ai langh. A miphun dihlak in an luat. Salm 125:1 “Bawipa ai bochan mi cu Zion tlang hninh khawh lo, tthial khawh lo bantuk an si”.

(4) Nehemiah: Mi ramdang Susa khua ah refugee in rian a tuan. Jerusalem kulh rawknak thawng a theih tikah a celh in a celh

lo. Rawlulh in caan saupi thla a cam, a lungfah tuk ah a ttp pah lengmang fawn. Thlacam nun a ngei, mission lungput a ngei fawn. A miphun caah mission rian ttuan a herh ti ai fiang. Hawi a sawm hna tikah, “THO U SIH LAW SA U SIH” an ti. Anmah le inn pawngkam cio an van remh i tuan te ah an liim. Jerusalem khua ah hin Solomon sakmi biakinn pi a um. Cu biakinn ahcun Pathian an biak, rai an thawi tawn. Ral nih a kulhnak le biakinn an hrawh tikah Pathian an biaknak le an thangtthatnak vialte a rawk dih. Pathian thangtthat ti lo in an vaihvah ding kha a celh lo bikmi cu a si. An remh dih tikah Pathian sinah apnak puai sunglawi ngai in an tuah. Neh.12:43 “Pathian nih lawmhnak nganpi a pek hna caah nu le hngakchia zong kha an i lawm. Cu an lunglomhnak cu lamhla pi tiang a thang”.

CBMC kan lunglomhnak zong hi midang theih tiang in thang chin ko seh. ✠

lo mi ngei lo ding tluk in kan i ruah lio caan, mah le mah i zumh lio caan a si. Nuamhnak le harnak an i paih lio caan zong a si ve. Harnak kha kaltaak in nuamhnak lawng in no lio caan hman cu hawi tluk khawh lonak a si. Nuamh caan ah nuamh, harnak zong a tuar chih kho i caan hman a thiammi mino hna cu hruaitu ah an cang tawn.

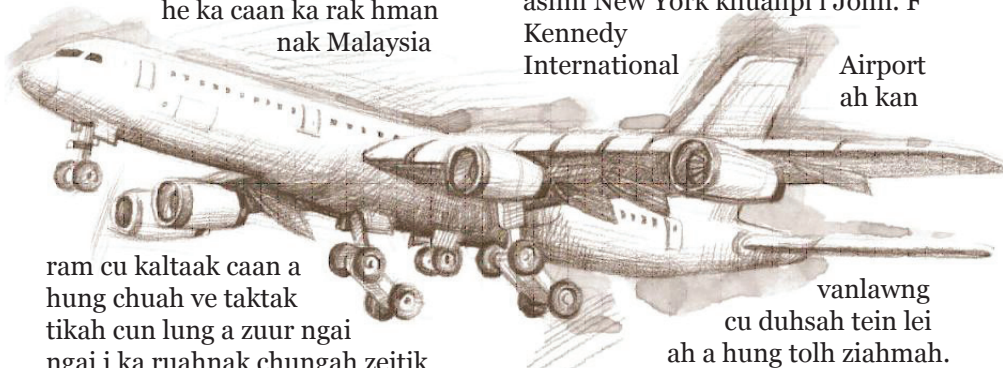
Mah nih tonmi in chim ning law, ‘Mah fak le dim zu’ ah ka cang soal hnga maw! American Baptist Churches USA nih Dallas, Texas ah 2008 kum ah Burmese pastors/leaders training an kan tuahpiak. Chicago, IL ah pastor a ttuanmi India pa le keimah kha Pathian rian kan ttuan-nak kong ah tehtekhan an kan fial. India pa nih a pipu chan in Pathian

John F Kennedy vanlawngtual ah Chin Refugees

Nibawillan

July 27, zinglei suimilam pakhat hrawngah KLIA (Kuala Lumpur International Airport) in USA lei a zuang dingmi Emirates timi United Arab Emirates vanlawng Boeing 777 pi nih cun vawlei in a san-nak cunglei ah a kan cawi zuahmah. Ngakchia he nunau he Chin refugee minung 20 nak uak kan si i kan tam ngai caah kan i nuam ngai hna. Sihmanhsehlaw kum thum chung harsatnak phunkip le ttihiphannak he ka caan ka rak hman nak Malaysia

pakhat nih a hung kan chawnh i theih bal lonak ram le holh lonak a sau cangmi Kawlholh te i bia van i ruah te zong cu a rak nuam hringhran ve i lungthin zong ai hliplau ngaingai. Cu hnuah vanlawng dang (Emirates tthiamtthiam asi nain a vanlawng ai dang cang) cun kan hun i thawh tthan i mit in zoh ah a dong lomi Arab these nelrawn hna le Europe leitthen chung ummi ram lengluang kan vun tan hna hnuah Atlantic rilipi cung cun kan vanlawng pi zong cu a rak i thawn ceomau ve. Cuticun suimilam tamtuk chung kan cuan hnu, vanlawng cit kan vuai cikcek hnu le a kan simh cikcek hnuah ka chunmang hmanh i ka rak manh ngam lomi le zaanmang zongah ka phak bal lonak vawleicung khua nganbik pakhat asimi New York khualipi i John. F Kennedy International Airport ah kan

ram cu kaltaak caan a hung chuah ve taktak tikah cun lung a zuur ngai ngai i ka ruahnak chungah zeitik set in a rak i sem ka theih bal lomi sianlonak thinlung he ka tang i dai tein ai hngilhmi Malaysia ram cu ka vun liamtaak vuahmah ko cang. Cuticun vawleicung ah rili lei khualt-lawnnak le chawlehnak ah biapi tuk asi ve mi Malacca Strait le Asia ram tam nawn kan hun tan hnuah vawleicung inn sangbik a umnak Dubai khualipi vanlawngtual ah kan hung ttum i kan i citmi vanlawng i thleng (transit) dingin suimilam 4 chung hrawng kan hung i din pah. Cuka ah cun vanlawng rianttuantu Kawlnu te

vanlawng cu duhsah tein lei ah a hung tolh ziahmah. A caan cu anmah USA caan in 1 pm hrawng asi caah kan lamthluan dihlak fonh ahhin suimilam 24 bak te kan rau tinak asi. IOM hi an rianttu-an ning a rak felfai tuk i khoika van-lawngtual kan ttum hmanhah timhcia tein an rak kan don peng caah thlalau ding le ttihiphaan ding cu kan ngei hraw lo. Midongtu nu pahnih nih cun lam an kan hruai i department dangdang kan lonh hnuah kan min cazin hlatfelnak khaan leiah an kan kalpi. Innka tawh kengtu pa cu zeidek a rak ti celngal hnga, kan lut kho lo i

Nunman Ngeilo Nu Phun Thum

1. Mi nupi chun sinak
2. Mah le mah a pum aa zuarmi nu sinak..
3. Mah ca lawng aa tuakmi Pa he aa ummi/aa comi nu sinak

Nunman Ngeilo Pa Phun Thum

1. Mah semnak miphun dawt a thei lomi pa
2. Mah zawn lawng aa ruatmi nu he aa ummi/aa comi pa sinak
3. Cozah, mi pakhat khat nih namneh chih pengmi pa sinak

Hngilhsi

An nu, “Kan pa, kan pa... tho ca.. nai hngilh diam cu si...”

An pa, “ Zeihme.. kan nu... hawi mit-kuh thawt saling i.. mi tthangh cu..”

An nu, “Zaan hngilh khawhnak sii din heih na philh le, nai hngilh kho soal lai lo.. tiah kan tthangh cu...”

Theihtlei

1. A tu kan hmanhmi Roman Alpha bet hmangin Laica sertu: Surgeon A .G.E Newland
2. Laipa ah miring holh thiam hmasa: Pu Ngeih Ling
3. Lainu ah Mirang pa a va hmasa bik: Pi Si Naa
4. Laica ser thok kum: 1894
5. Lai holh in a chuak hmasa cemmi cauk: A practical handbooks of the language of the lais as spoken by the Hakha and the allied tribes of Chinhills(commonly the baungshe dialect). Cauk an nam (print) kum -1897
6. Lai (Pathian) hla cauk hmasa bik: Hla Sa Ok (Fung 125, Cauk nam kum, 1918)

I Miss You

Ramdang ah khua a sa mi lai chung-khar pakhat nih holh thiam ka fanu te pakhat an ngei. Sianginn a kainak ah One, Two, Three hi a thiam kate a si. A pa nih ca a chimh tawn i, a pa nih One a tikah a fanu nih Two, Three, Four ti in a zulh tawn. A fanu nih One a thawk ahcun a pa nih Two, Three, Four, Five tiin a zulh piak ve tawn.

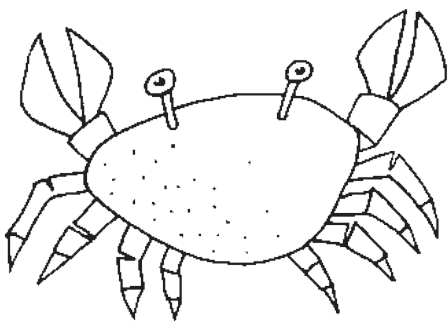
Voikhat cu a pa nih khual a tlawn taak i zarh khat hrawng hnu ah a hong tlung. A pa nih innka a von luh cangka in a fanu nih cun a ngai tuk cang i a pa sinah a va tek i...

“ Pa Pa I miss you “ a ti. A pa nih “ I miss you TOO” a von ti ve i, a fanu nih cun “ I miss you Three, I miss you Four, I miss you Five “ tiah thanuam ngai in a leh, ti si ...

Tenglam Tuanbia (a dot hnihnak):

Tuan deuh chuak Minmei ah Tenglam Tuanbia dot khatnak kan ttial cang. Tutan ah a dot hnihnak kan vun ttial tthan. Tenglam a hruh ruangah kan Lai pipu hna hi an hrut ngai hlah maw ti cun ruah thlu awk a si lai lo. Teng Lam kong hi kan pipu hna ca zongah tuanphung pakhat ttiamthiam khi a si ve.

Nikhat cu Teng Lam cu Kawl ah cite phurh ah a kal. Cite cu seikhat piin a van i phurh i a hung tlung. Cho a kai lio ah raal pawl nih an hmuh i an daw. A cite sei he cun a tli lengmang i a tha a batuk cang. A ti awk a hngal ti lo i, a cite sei cu ka thuh ta lai i keimah lawng in ka tli lai tiah a ti. Cucaah, burbuluk pakhat chungah a cite sei cu a hun ngalh i thingnah a khuh chih. Tlawmpal a kal ah “ka cite thuhmi raal nih an hmu soal hnga maw” ti a ruat. A kir tthan i burbuluk

cu a keu i a zoh. Aa! an hmuh ko lai a ti. Lungkua pakhat chungah a thuh tthan. Tlawmpal a kal i lungkua cu a kir hnawh tthan. A cite cu a zoh i mah zong hi an hmuh ko lai a ti tthan. Khoika a thuh hmanh ah an hmuh ko lai tiah a ruah peng caah, a pawng tiva ah a kalpi i ti bungkur chungah a thlak. A zoh i a cite sei cu a lang ti lo. Mah hi cu an hmu bak ti lai lo a ti i hnangam ngai in inn ah a tlung.

A thaizing ah a cite cu laa ding in a vong kal tthan. A hmun a phaak tikah bungkur chung in cite sei cu a hun chuah. A zoh i sei chungah zehmanh a um ti lo. A thin a hung tuk. Aho rimnam dah a ka fir piak hnga tiah khua a ruat. A ruah awk a hngal kho lo. Raal nih an hmuh ahcun a sei he an laak hnga, a sei cu a um fawn ko a ti. A ruat lengmang i a donghna ah cun...aa! ka theih cang, ti bungkur chungah hin a eitu a um caah a si lai tiah a ti. Aa thawh i bungkur ti cu reu cikcek in a theh. Zehmanh a hmu hlei lo. Tlawmpal ah ngaikuang pakhat lungpi tang in a hung chuak. A tlaih i, “nangmah hi maw ka cite eitu cu na si” a ti i, inn ah a tluipi i darbel khap kua in a chuan, ti a si.

Cu caah, tuchun ni tiang kan Lai phungthluk ah “Teng Lam cite thuh in” ti a umnak hi a si. Careltu caah chinchiah tlak tuanbia si hram seh.

Pinu

zongah an rin. Mah le fale cio nu le pa nih ven khawh i zuam deuh hna usih. Mi Biakinn a hmanngmi kan si caah ralring tein kan um peng a hau. Bawipa nih mah Biakinn a kan pek ve tikah cun zalong tein kan um te hna lai.

[CBMC]

A linhnak ram in a rami kan si caah maw asi, asiloah an aircon a tthawn tuk ruang deuh ah dek kan dihlak in a kan thirh dih. Cuti teo ko le hrio piupeu tete in kan dir ko lioah cun “Jerusalem” tiah cafang nganpi in ai ttialmi vanlawng nganpi pakhat kan mit hmaika ah a hung ttum vuaimai ve. A chung cun minung cu an hung chuak ciammam i upa le tar deuh hlah maw an si lai ti na lakah tleirawl nungak tlangval tete deuh lawngte an si ai! An thekvak tthat ning le an raltthat ning cu ka uar kho tuk hna. A cheu leengke (Skate) hna an van i cit pah salam. Israel ram hlatpi in a rami khom an lo lo,

an inn le an lo tlon in an tlong i Lai lei khawm zawh tim ko an lo. Asinain mi mitkem in pakhat hmanh an um fawn lo. Amahbelte kan

hmai i ai chokmi paoh nih cun sau nawn cu an kan zoh pah dih cio. An mawh hrimhrim lo, zoh phu te zong cu kan si ve taktak. Kan lakah upabik le pumrua ttha bik kum 50 hrawng asi cangmi Tidim lei kan pa koko hmanh cu dakaw hika rammi a tthan a lor pah mi kum 12 tia hrawng lawng asi ko cu e! Kanmah hmanh kan hmet chinchap ah cun vanlawng kan i citnak le mitkuh tthatthi in kan cim lo ruangah rau nawn tete in kan um i vitamin a baumi kan lawh pinah kan biangki hna an rak sawng pah manh cang. Kan ruuksai tete nih le Malaysia in kan i thawh laiah kan si khawh tawkin a ttha bik kan i zalh ciomi an si ko nain kanmah kan minung nih kan chiat chuah hna le maw asi hnga zeidek, a ttet ngaimi an lo. Caan a rauh ngai hnuah khin tawh kengtu pa

a rak phan i khaan chungah cun an kan luhpi. Kan phaknak ding hmun le khua ai dan cio caah kan kong cu IOM rianttuantu anmah le anmah an i caih i minung kan tlin le tlin lo an kan chekhlat hnuah

awih a ngan ngaimi pakhat cio an kan awihter. A ca ka van rel i (keimah kai leh khawh ningah) “ Refugee minung ka si i Mirang holh ka thiam lo caah hung ka bawm, atu ka khuallam peh nak dingah ze i vanlawng dah kai cit lai ” timi ca an khenh i a tangah kan phaknak ding Khua min, State min le Airline min cio an kan ttial piak. Mahcu ca ka relmi ko nih cun umthiam lo

in khua a ka ruahter. Cu ca te hmanh cu kan lakah ai leh khomi pathum li hlei an va um

lo cu mu. Tuan deuh i ka hmuhmi hna ramdang khualtlawng minung hna he cun keimah le keimah cuai ka van i thlai. Ka hlan i USA a rak phan ciami Laimi ka theihhngalh pawl biachim kha ciammam deuhin ka van i ruat nolh. Adonghna a phichuak ka hmuhmi cu nal tuk in bia a chimmi an rak tam ngai hi teh ti kha duhsah tete in ka hun i fiang. Aruang cu an rak ka chimhning le thil a cang taktak mi cu ti le tlang bantuk in an i dang len manh. “ Khah ka hnu in hung ka zul u ” timi Mirang nu aw ka vun theih ceo in ka khuaruah nakin ka hun i hlau. A hnu in kan zull i Frame Elevator umnak lei kan va phak hnuah kanmah le kan thilri cio kan i laak i cu hnuah leng ah kan hung chuak. Bus pakhat nih timhcia tein a rak kan hngah i kan thilri kan khin hnuah Bus nih cun a kan

pawhpi. Highway cungin minit 40 hrawng kan tlik hnuah New York in kan phanh nakding khua Greensboro (North Carolina) lei a zuang dingmi Airline dinhnak vanlawngtual ah kannih chungkhar cu an kan tthumh, lampi ah saupi a van i tawlchang mi kan dawtmi kan hawi le hna he zeitik i ton tthan lai a fiang ti lo dingmi caan sinah vun i tthen cu thinlung a ttip i ngaih a chia. Thlahnak bia kan chim cio hnuah a kan dongtu pa nih Airport chungah a kan luhpi. Cuka ahcun kan i cit dingmi vanlawng cu sumilam 3 tluk kan hngah i a hung phanh in an kan kaiter. Zaanmui tangah Ceunak le dawhnak in a khatmi New York khualipi cungin minit 10 tluk kan zuang i suimilam 1 tluk kan rauh hnuah kan i tinhnak Greensboro vanlawngtual ah dam tein kan ttum. Kan case kong a kan tawreltu African Family Agency in an director pa nih a motor in a rak kan

don i suimilam a cheu hrawng a kan khalhpi hnuah an kan hlan piakmi inn ah kan thilri kan chiahta i Falam kan hawi le asimi Sayama Sui Te (UNHCR ah interpreter a rak ttuan) te inn ah rawlei ah a kan lanhpi. Kan hawi Laimi an rak um cu kan hna a ngam i anmah zong mittha tuk an si caah kan i lawm tuk hringhran. Zaanriah thaw tein a kan dangh hnuah kan inn ah cun Director pa nih a kan thlah tthan. A lawi le cangka in lampi thluangthluan ka thabaat le ka retheih vialte philh dingin inncung ka ihnak khaan ihkhun cungah ka vung i ngal colh i Operasi luh le RELA tlaihkhik kongah thinphan a um ti lonak USA zaandai tangah cun ka khuaruah nih thlim hram a vun ka thawk i duhsah tein ka mittlang zong an hung rit ziahmah ve. Cuticun zing niceu thar caah thazaang thar la dingin chikkhat cu vawlei ka hun kaltaak...

Chin Community Fall Tennis Tournament 2010

October 30, 2010 Saturday
Bakers Park, Frederick, MD

Level A : Men's Single

- 1st Khaipi
- 2nd Van Lal Cuan
- 3rd Za Thawng Lian

Level B : Men's Single

- 1st Khin Maung Htay
- 2nd Van Thawng Cung
- 3rd Van Luai.

Men's Double

- 1st Roland Maung & Van Lal Cuan
- 2nd Khaipi & Dawngte

Tri-State Hispanic Forum A Kai

October 30, 2010 Saturday
Shepherdstown, West Virginia

US a um mi immigrant bu pawl nih zei dah an tuah cio timi hlathlainak ah le US um non-profit dang pawl he pehtlaihna kawl ding ah CACD Director Van Thawng Ling kha Shepherd University, Shepherdstown, West Virginia ah kum khat voikhat an tuahmi Hispanic Forum a kai. MD, WV le VA i bu 10 hrawng an i tong. Laimi hi hi ti hin mipun dang pawl he pehtlaihna kan ngeih lawng lawng ah US ram ah mah le inn le lo bantuk ruah bu in khua saknak a lam kan hmuh lai.

CACD

cahmai 13 in apeh

ah a tangmi an ngai i asi.

12:46 AM Salai Marau: Nan tam ngai cu the. Thantlang thil man cheukhat hun ka chim ca..

12:47 AM remhleipar: Voksa cuaikhat 5000, Arpi pakhat 6500, Siasa cuaikhat 5000, Chiti langkhat ah 1300, Cite 250, Lakphak hraikhat 300, Mai pumkhat ah 250-30, Aanthur tomkhat ah 100, Anyam tomkhat ah 100, Thakbare pawngkhat ah 300

12:50 AM Salai Marau: Veiteh ... Internet dawr pa zeizat dah a um?

12:53 AM remhleipar: Dawrli... Grace, KC, TABC, CPL hna an si. Minute 1-15 Ks 300, Minutes 15-30 ks500, minutes 30 45 ks800, Nazi pakhat 1000

12:55 AM Salai Marau: An internet line hna zeidah a lawh. Biana ah Youtube video te hna khi yha tein nan zoh kho maw?

remhleipar: A yha lo. zoh kho lo Salai Marau: Kan Khrihfabu website <http://cbmedc.org> tah na zoh bal maw?

12:56 AM remhleipar: A caan caan ah.

12:57 AM Salai Marau: Kan website hung kan leng lengmang awh, nai manh paoh ah cun

rel awk... hmanthlak..video tampi a um khah

12:58 AM remhleipar: aw Salai Marau : Khah.. Tampi kan i lawm...bye

remhleipar: Tampi kei lawm ve... Mangttha...

Saan A Tlai Lomi

Salai Marau

Ka tlanh khawh lo cirhti An kulh hauhruang thap nih fekkaw khuktthi tia lo sakhi kei ca Cirhput rialti dai kihnak cu Saan a rak tlai lo ti...

Ka ttawh khawh lo pardawh Zaangfah ngei lo Khuaingal hraang kaw Sivai ngei lo, khuaivah kei ca Hlung hliarmar tizuu thlumna cu Saan a rak tlai lo ti...

Ka co khawh lo phun sang Sui ngun ukmi vawlei sikaw Chaw ttha ngei lo, chiahrin kei ca Zuamcawh khawh lo kei dawtnak cu Saan a rak tlai lo ti...

si. Bawipa bochan in kan mipahun le kan ram caah mission rian kan tuan ding tampi a um. Atu te hin kan thok a cu cang, kan khrihfabu nih a kan herh. Atu kan nu le kan pa le, kan u le pawl hi an kum zong an upa ve cang, sau an kan hruai kho ti lai lo. Atu kanmah mino hi kan pa le zumhnak dih I tlaih in, Pathian rian tuan ding ah kan I timh a herh lio caan a si. Kan Baibal chung ah hruaitu mint-hang hi mino tete an si ko. Daniel, David, Joseph, Ruth le Esther te hna zong hi kanmah mino tete an si ko. Bawipa an I bochan caah Bawipa nih a bawmh hna, a cawisan ve hna. Kan nih zong kan no lio caan ah Pathian caah thazang kan chuah ahcun, Pathian nih thluachuah tampi a kan pek lai. Mino kan si bantuk in i ralring ding tampi a um. Lai mino a hrawktu bik cu zuu hi a si. Zei tluk in mi tha le pa za si ko hmanh law, zu na din ahcun kan ram le ka mino lak ahcun zu ding kan um caah lawmhnak a tam. A dingmi nan um soal hmanh ah atu thok hin ding ti hlah u, tiah kan nawl hna. Thaizing hruaitu si dingah “Tho usih law sa hna u sih”.

chungah an ka namchih, thing ah an ka beek chih. Cun, ka thilthuam an ka thleh piak, an ka dawh piak i an panih in an ka tlaihhrem, tiah a si. A tlaihhremtu hna cu Lalchawili-ana (19) le Vanlalpekmuaana (18) an si. Letpanchaung le Kalaymyo khua in Mizoram ah aa hlawhfa mi an si. Nu an tlaihhrem dih hin an zam nain a thaizing ah palik nih an tlaih khawh tthiamtthiam hna. Aizawl i a ummi pastor pakhat nih cun, “Hi bantuk in sualnak a tuahmi hna cu mize i an si hmanh ah cozah phungning in midang zohchunh awk tlak in hremnak an pek awk hna a si” tiah a ti. **[Ref: Khonumtung]**

Tho U Sih Law Sa U Sih

Rick Sailo Thang

Mino hi Khrihfabu caah cun kut le ke kan si. Thluak khi ze i tluk in tha ko hmanh seh law, kut le ke lo cun tlamtling tein rian a tuan kho lai lo. Kan Khrihfabu nih mino kan zapi a kan herh. U.S. kan phanh tikah hin Laimi (community) sin kan i tel lo ahcun, Laimi kan sinak thlau a fawi. CBMC mino sin kan i tel ahcun Lai holh kan thiam hlei ah mipahun le Pathian ram caah rian kan tuan ti kho. Thin le lung zong Laimi unau taktak kan si nak a lang. Kan thlarau nunnak thazang hrampi cu Pathian a

Chin Mi Pahnih nih Nu an Tlaihhrem:

Tuzarh October 25 cacawn nikhat ni zaanlei suimilam panga hrawng ah Mizorm, Aizawl khua ah kawlam in a ra mi Chinmi pahnih nih nu an tlaihrem. A hmun cu Rangvamual le Hunthar karlak ah a si. An tlaihrem mi nu nih thawngcabu sin a chimning cu hitihin a si. Chun ah cawhnuk le arti ka zuar i zaanlei ah inn lei ah ka ke in ka rak ttin. Lampawng ah a ummi tlangval no pahnih umnak zawn ka phak ah an ka tlaih i thlam

Mino Zarhpi Ni (Youth Sunday)

Lian Mawng Bik

Dr. Francis Edward Clark nih February 2, 1881 kum ah “Khrihfa Mino Bu (Young People’s Society of Christian Endeavor)” timi arak dirhpi hna le a khrihfa bu chung ah “Mino Zarhpi Ni (Youth Sunday)” arak tuahpi hmasa cem hna. Amah cu September 12, 1851 kum ah Aylmer, Quebec, Canada ah a chuak. Kum thum asi ah apa Charles C. Symmes nih a thihtak. A hngakchiat lio tein sunghno a nu le pa nih mual an liamtak caah apu Rev. Edwar Warer Clark sin ah a um i apu min “Clark” timi zong aibunh nak asi. Ngaktah asi thei bu tein ze i a tuah nak paoh ah teirialthlu bu tein aizuam hlei ah Pathian bochan le tihzah bu tein a thang mi pa asi. Francis E. Clark cu sianghleirun akai i 1873 kum ah Dartmouth College in (Bachelor of Art) adih hnu ah, Baibal sianginn akai than le Andover Newton Theological Seminary ah (Doctor of Divinity) adih. Baibal cawn ailim in Williston Congregation Church, Portland, Maine khua ah pastor rian a tuan. A khrihfa bu chung mino hna kha an thazaang an thawn lio le an idawh lio te ah hin Pathian dawtnak hngal loin vulei nuamhnak le taksa duhnak lei kal in, lamdang an pial suallai ti hi aphang tuk. Cucaah mino hna cu a hmaanmi lam le biatak zullh kha an thei i, Jesuh Khrih cu akan khamhtu le BAWI asi ti an cohlan khawhnak hnga le khrihfa bu ah an ipek chanh i khrihfa bu nih bochan awk antlak khawh ve nak hnga a phun phun in celhzuamnak, thlacam pumh, hlasak le hla cawnnak tbt., a phunphun in a cawlcangh pi hna.

Cuticun February 2, 1881 kum ah “Mino Zarhpi Ni” cu an khrihfa bu ah arak tuahpi hna. Tlangtar athim mi ah, “BawiKhrih le Khrihfa Bu Caah” ti asi. Cu an tlangtar ning cun mino hna nih an khrihfa bu chungah rian an tuan i an cawlcang. Cuti mino hliplhaunak a hung um tik ah an khrihfa bu cu a hung thangocho, cutik ah dawtnak le zawnruahnak akarh i pakhat le pakhat kar ah itheihthiam nak a hung um tik ah an khrihfa bu chungah lunglawmhnak atam. An khrihfa bu mino hna an thancho ning cu a pawngkam khrihfa bu dang nih an hun theih ciotik ah, an

YOUTH SUNDAY PODCAST

lung asi tuk cio hna i an khrihfa bu ah, “Mino Zarhpi Ni” cu tuah hram an thawk cio. Hi bantuk in khrihfa bu chungah lunglawmhnak le lung iparup tein BawiKhrih ah pum khat sinak nih khrihfa bu khua chingchan le peng le tlang dang hna tiangin an hung thangocho cio hna. A hnu ah cun American ram khrihfa bu le an ram pumpi tiangin a hun thancho chin lengmang nak zong asi. Francis E. Clark adirh mi “Khrihfa Mino Bu (Young People’s Society of Christian Endeavor)” cu a thangocho tuk i, caan tlawmpal techung ah vulei khuazaa a culdih caah mino bu cu a ramkip tiawk ah an dirh cio. Cuti vulei khuazaa tiangin a thancho caah, biaknak lei hruaitu hna nih kum 1895 July 8 ah “Vuleicung Mino Bu (World’s Christian Endeavor Union)”

tiah min an thlen than. Amah nih president (hotu) a tuan i amah hruainak in mino min in Magazines le adang ca pawl hna zong an hun chuah. Francis E. Clark nih a thiantiang in mah rian hi ai khinh I May 26, 1927 kum ah Boston, Massachusete ah a thi.

Amah nih arak thawkpi hna bantu in mino hna ni cu July 8 he a nai bik asilole July zarh khatnak cu “Mino Zarhpi Ni (Youth Sunday)” tiah philh khawh lo in vulei cung khrihfa bu a cheu nih cun an tuah. “Vuleicung Mino Bu” an zung cu 1952 kum ah Boston, Massachusetts in Columbus, Ohio ah an thial i, kum 2005 ah Edmore, Michigan ah an thial than. John F. Kennedy nih cun kan ram nih zeidah a kan tuahpiak khawh lai ti hal hlah u, Ram caah zeidah ka tuah khawh lai titu ruat uh ati bang in BawiKhrih le Khrihfa Bu caah mino nih kan no lio ah zeidah ka tuah khawh, Khrihfa bu cawlcanghna ah ze tiin dah kaitel khawh ve lai le hman awk ka that ve lai ti hi fakpi in ruat cio hna usih.

Fimnak

Monica Ngunrempar Uk

Kan pa le tampi nih an kan chimh lengmang mi cu lai mino nih fimnak nan herh ti hi a si. Cun an chim rih mi cu fimnak nan ngeih lo aheun hruaitu nan si kho la lo ti a si fawn. Mino tampi nih cun ziahhme kan theih ve ko ttung, kan pa le hi an kan chimh a tamtuk ti a ruat mi zong kan um kho men. Si lo le, ahhh...a si bak ko, a hman bak ko ti a ruat mi zong kan um ko la.

Bihalh awk a si ngaimi cu, fimnak cu zeiruang ah hin hme a biapit tuk hnga. Hi tluk hin kan pa le zong nih

Chirchanh mi;

1. Tial Zi, “Sunhlahwihmi Ni Thawhkeh Nak”
2. “The History of Christian Endeavor” <<http://www.christianendeavor.com/endeavor-story>>
3. “Francis Edward Clark” <http://en.wikipedia.org/wiki/Francis_Edward_Clark>
4. “Young People’s Society of Christian Endeavor” http://en.wikipedia.org/wiki/Young_People%27s_Society_of_Christian_Endeavor

an kan chimh lengmang ti hi a si. Dictionary kan zoh ah cun, fimnak (wisdom) timi cu experience kan ngeih cangmi le thil kan theihmi ruang i a hmaanmi biakhiahnak/decisions tuah khawhna le a dingmi le a hmaanmi cawnpiaknak/advice pek khawhna ti a si.

Si cun, kan bible nih teh zeitin dah fimnak hi a fianter ve? Phungthluk

G-Talk ah Salai Marau le Mai Rem Hlei Par Chikkhat tonnak

(* Mai Rem Hlei Par hi a tulio Thantlang khua um, Sianghleirun kai liomi a si. Biazaiz tial thiam ngaimi a si. Phungtungtu Mekazin tolreltu ah aa tel ve. Laica chuak Mekazin ah a biazaiz nan hmuh tawn ko lai.)

12:16 AM Salai Marau: hi! ...Biazaiz ka kua ca casual chuah dingah.

remhleipar: A tu maw, Nangteh Phungtungtu meka zin caah kan hal mi naka tial piak cang maw?

12:18 AM Salai Marau : Hmaizarh chung tiang paoh poi loh. Tu Thantlang ah na um maw?

remhleipar: Aw.. kan kuat ko la... tu maw Thantlang ah ka um. Grace internet dawr ah

12:20 AM Salai Marau: Aw.. tlawmpal Thantlang kong i ruah usih ca remhleipar: Ok a ngah ko. Na duhmi van ka hal law ka theimi kan chim la cu.

12:21 AM Salai Marau : Vei.. thawngpang hna a yha maw?

remhleipar: Aw a yha ngai ko a tu lio cu nai te kha lam hna araw ngai nate a tha cang ko.

12:22 AM Salai Marau: Aw..tulio Thantlang hi Election cu maw an buai luh cio ko.

remhleipar: Nai zarh chungah mithi

pahnih kan ngei le cu rumro cu an buai ko hna hi.

Salai Marau: Aw.. hoho dah..cun zeitin an thih?

12:24 AM remhleipar: TABC sangum mi Pi Sui Zing a si.Pa khat cu Biakinn sang um mi Pa Za Lian Sung a si

12:25 AM Salai Marau: Aw si ngai... cucu... Election aa thim dingmi Party zeizat dah an um..i khawi Party dah an zumh cem hna?

12:29 AM remhleipar: CNP le Kyint khineyhi le CNP kha zumh cu an zumh deuh hna i zeidek a lawh te la.

12:30 AM Salai Marau: Aw...Thantlang khua chung ahhin Khrihfabu pa zeizat dah an um hnga..?

12:32 AM remhleipar: Ka thei fiang lo e..

Salai Marau : Poi loh,.. Thlalang Cazual kha a chuak peng ko lo maw? Hodah a tlai cang..?

12:38 AM remhleipar: Aw ...A chuak peng ko ..Pastor Sang Her Lian (kan sang pa kha) nih a tlaih.

Salai Marau: Aw..Khua chungah ralkap hna kha teh an soal ti maw?

12:39 AM remhleipar: An mui hman kan hmu tuk ti hna lo

12:40AM Salai Marau : A tha ngai cu. A sawng (Boarding School) pawl kha teh zeidah an lawh hna?

remhleipar: An um ri ko

12:41 AM Salai Marau: University sianginn kai tik a si loh tih.. Thantlang ahhin na um ko?

12:42 AM remhleipar: Aw kan khar cang

Salai Marau : Zeitik dah an on yhan te lai?

12:43 AM remhleipar: zeitindek si te hna hi, fiang in an kan chim lo.

12:45 AM Salai Marau: Thantlang khua chungah University sianghngakchia zeizat hrawng dah nan um?

remhleipar: 80, tlung loin Kawl lei

rianrang ngaiin mahti aa thlaunak a ruang cu a liam cia kum nga chungah nauchuak thar pa an tamtuk caah a si an ti. Hiti ning in a kal ahcun a rauh hlan ah zatlang nun ah buainak (social problem) a um lai tiah an ti fawn. An Prime Minister chang Nguyen Thien Nhan zong nih, “a tuning in nu le pa milu aa thlau peng ahcun a ra lai mi kum 2030 ah cun pa million pathum nih nupi an i hmuh kho ti lai lo” tiah a ti.

Vietnam ram ah UNPF aiawh in rianttuantu Mr. Campbell nih cu mahti nu le pa milu aa thlau chin lengmang nak a ruang cu hitihin a chim. Pakhatnak ah, an nunphung le zatlang sining ruangah fapa ngeih hi an i duh deuh; pahnihnak ah, hrinphih i cawnpiaknak ruangah chungkhar milu a hung tlawm i cu nih cun a khawnden; pathumnak ah, tuchan fithiamnak technology ruangah nau a semka in nu a si le pa a si an theih khawh caah cu nih cun pa i thiamnak (son-selection) a ngeihter khawh hna, tiah a ti. An ram i Polulation and Family Planning Ministry ah hotu a si mi Dr. Tran Van Chien nih cun “A liam cia kum 1,000 lio i pipu hna ruahning kan i tlaih peng caah a si; fanu nak in fapa hi chungkhar kilkawitu le nu le pa an tar tik zongah zohkhenhtu an si timi ruahnak nih fapa duh deuhnak thinlung a kan ngeihter peng” tiah a ti. **[BBC-World]**

cahmai 9 in apah

ruahchan i, a kan zumh cio dih. A donghnak ah, fimnak cu Pathian tihnak in hram aa thawkmi a si caah, nifatin kan nunnak ah, bible rel hna usih, thlacam hna usih, biakinn ah i khawm hna usih, Sunday school kai hna usih, sianginn kai lio mi nih teima tein cacawng hna usih. Pathian sin lawng i fimnak hal i, mah nih

Thawngzamh:

Tukum December thla chung tiang US ah a kal dingmi nih thlacamnak tuahnak caah siseh, duhherh zalhnak caah siseh phaisa kongkau ah lungrethei in nan um sual maw? Phaisa khan khawh loin nan um sual ahcun hika ahhin fawite le kaphnih lungtling tein phaisa kan in cawih khawh hna. Pehtlaihnak cu a tanglei bantuk hin a si lai.

Malaysia : Pa Luai @ 0126032170
USA : Hrang Tawng @ 001317272458181

Ramleeng nih Mihar Bawmhnak Phaisa an Kuatzat:

Inn kaang le tlichia ruangah harnak a tongmi hna bawmhnak caah tiin ramleeng lei nih phaisa an kuat zat le a kuat hna cazin cu a tanglei bantuk hin a si.

1. Norway Senri Magazine nih K. 100,000
 2. Oslo Hakha peng nih K. 478,500
 3. Norway CCFT nih K. 861,000
 4. CEBC Dallas nih K. 1,414,,200
 5. CBC, USA min in K. 7,865,500
 6. NCMC, Oslo nih K. 1,655,000
 7. Denmark nih K. 384,000
- Kuatmi zapi fonh Kyats 12,758,200 a si. **[Ref: CACC]**

kan i zuam ve lo ahcun ca kan thiam kho hlei la lo. Vawlei cungah cun cathiammi kan si ahcun kan duhmi thil hna zong kan ttuan in kan tuah khawh deuh. Pathian ram ca le kan miphun caah i kan duhning te zongin rian kan ttuan khawh deuh fawn la. **Bible verses:** Salm 111:10; Phungthluk bia 1:5, 7 & 2: 6 **Monica Ngunrempar Uk**

Bia 4: 7, 8:10-11, 9: 9-11 chung hna le bible chung i a um mi cauk dang dang kan zoh a si ahcun, fimnak hi nunnak caah a herh hrimhrim ti mi hi an langhter. Le cathiam saannak lawng hi fimnak ti a si lo. Cun fimnak kong ceih ahhin cun, mino deuh lawng hi ruah deuh hna a si le, hi zong hi a si lo. Kan bible chung i fimnak kong chim ahhin mi vialte ca i cawnpiaknak a si. Cu caah, kan zapi ten fimnak a kawl kho ding le a kawl ding kan si hna. Fimnak kan ngeih ahcun Pathian duhning in kan nung kho la, cun kan nunnak ah kan i nuam kho la.

A si ahcun, fimnak cu khoika ah dah kan lak la? Zeitindah kan fim khawh la i, Bawipa thluachuahnak vialte hna hi kan enjoy khawh la? Kan bible chung kan zoh ahcun, Pathian tih hi fimnak hramthawknak a si a ti. Phungthluk Bia 2:6 nih a chimmi cu “Wisdom comes from God”/ Fimnak cu Pathian sin in a ra mi a si ti aa ttial fawn. Fimnak ngeih kan duh ahcun Pathian kan tih i, Amah he i pehtlaihnak/ relationship kan ngeih hrimhrim a hau. Si cun: fim na duh maw? Nuam te i na nunnak hman na duh maw? A hmaanmi le a dingmi thil hna thim na duh maw? Hi thil vialte hna hi Pathian tihnak in an i thawk.

Internet ah mirang biaza tawite ka relmi a um le a tanglei ahhin ka van ttial hna. Lai holh in ka vun lehmi a si.

**“Who are the wise men?”
“Mifim pathum hna kha a hodah an si?”**

Hlanlio i mifim pathum hna kha a hodah an si
Herod, ttihiphan bu in a siangpahrang sinak thlau mi, a si lo
Farasi mi, aa uahtuk mi hna,

an si lo
Tlangbawi, thiamnak lawng a kawlni hna, an si lo
Ngunkhuai khawltu
chuk le cho i kal mi hna, an si lo
Si mi pathum, mah lawng le thabaa ngaiin khaultlawngmi hna,
Hnabeidong lomi zumhnak an ngei
Van arfi nih cawinn lei ah hruai hna ruangah
Mifim pathum hna kha a hodah an si?
Science thiammi an si lo,
a tthawngmi le a liannganmi an si lo,
Siangpahrang bang i thil thuam lo mi
Sui he an kut a khat lo mi
Nain, mirun lak le
a tuaibur nak i um mi
Bethlehem arfi zul peng mi an si

Jesuh a zulmi cu mifim an si. Hi hi a luanciami kum 2000 zongah khan a rak hmaan. Cun tu zongah a hmaan rih tthiamtthiam.

Si cun, hi kha ummi mino hna, fimnak a ngeimi nan si maw? Pakhat cio kan lungthin cio ah i hal hna usih. Jesuh a zulmi mi nan si ahcun mifim nan si. Pathian nan tih i, nan dawt ahcun mifim nan si. Cun nan lungthin le nan nunnak Amah a pe mi cu fimnak a ngeimi nan si.

A hmasa deuh i bible caang nih a kan chimhmi cu “Pathian tih hi fimnak hramthawknak a si” ti kha a si. Hi ka caang te i ruahawk ngai a simi cu, a hramthawknak/ beginning, donghnak/ end ti a si bak lo hih. Ruah awk a simi cu fimnak cu a tthangcho mi a si. Le minung life hi stage 4 in a um: child/hngakchia, youth/mino, adulthood/upa, senior/tar. Zei kum kan si poh ah, Pathian nih hin fimnak ngei ding in a kan ruahchan i, a kan zumh cio dih. A donghnak ah, fimnak cu Pathian tihnak in hram aa thawkmi a si caah,

THAWNGPANG

Minthlen Ni ah Vuirang Conglawmhnak an Tuah:

Ralkap cozah nih kawlrang min “Union of Myanmar” in Republic of the Union of Myanmar” tiah an thlen ni le rampi thantar (flag) arfi 14 in arfi tumpi pakhat ah an thlen ni ah vuiraang conglawmhnak Naypidaw ah an tuah. Vuirang hi Kawlrang, Thailand, Lao le Asia ram dangdang pawl nih an sunsak ngaimi a si. Tutan vuiraang hi a nai kum tlawmpal chungah an tlaihmi vuiraang panga lakah a donghnak bik an tlaihmi a si. Kum 18 upa a si. Pee 7 le lehmah 1 a sang. Rakhaine ram nitlak-chaklei ah an tlaihmi a si i kan hnu zarh cacawn nili ni ah Naypidaw a phan. Naypidaw a phanmi vuiraang pahnih hi a raang tiah an auh ko hna nain a raang taktak cu an si lo. A dang an tlaihmi pathum hna cu Rangoon ah special in dum an tuah piak hna i cu chungah cun an chiah hna. [Ref; Irrawaddy]

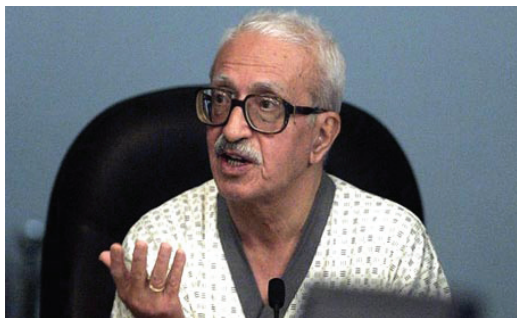
Kawlrang Mi Ningcang Ioin Khua an Sa:

Malaysia ram Kualalampur, Jalan Gajus lentecelhnak park le a kiang i a ummi pre-war Christian thlanmual hrawng ah kawlrang mi ningcang

loin khua an sak lengmang ruangah kan si a vaang ko tiah cuka pawng i a ummi inn-ngeitu pakhat nih a chim. Zu an ri, an i si, an i veel, an beer dur kenkip lo ah an hlawnh, an rawl ei bang zong an hlawnh, duh poh in an zun an zun, an hngakchia nih kan mawttaw lung in an cheh lengmang fawn; nemte i bia kan hal hna zongah ruru hranghrang in an kan leh; a bik in, weekend caan poh ah an zual; nu cheukhat pawl zong zaan ah a hung chuak i pa pawl nih mawttaw in an laak tawn hna kan hmuh, tiah a ti. Zaan khuadei dengmang tiang mahti hin an um lengmang caah hika kiangkap i a ummi hna cu lungdai hngam tein kan um kho hrimhrim lo, kan fale zong ca an zoh kho lo tiah a ti fawn. Malaysia ummi Laimi pa pakhat nih cun, “Tadinca nih hin kawlrang mi tiah an ti ko nain hika hmun hrawng hi Laimi kan tamngainak a si i a tamdeuh cu Laimi kan si ko lai” tiah a ti.

[Newstraitstimes]

Saddam Vuanci Hri-thlai Thih-Dantatnak an Pek:

Irag ram i Saddam Hussein a lal lio ah ramleeng pehtlaihnaak vuanci a si mi le prime minister chang a rak si mi Pu Tariq Aziz cu Iraq biacaihzung nih tuzarh cacawn nihnih ni ah hrithlai thih-dantatnak an pek. Amah hi kum 74 upa a si i, US nih Iraq cozah kut i an chanh thlathumnak ah hi ti a

cungah biakhiahnak an tuah hi a si. Biacaih bawi nih biakhiahnak catluan a rel lio ah Aziz cu umtu awk hngal loin a um, a lu aa khun chel, a hmai i thir tung aa tlaih chel a si e, tiah a dirpitu sihni nih a chim. Tariz Aziz cu Saddam Husein cozah lutlai pawl lakah Krihfa a um chun a si. 1990 kum i Iraq nih Kuwaih a ruun lio ah ramleeng pehtlaihnaak lei vuanci a rak ttuan. Cu hnu ah Iraq prime minister chang ah an hun chiahmi a si. 2003 i US nih Iraq a tuk lai zongah Vatican khuapi ah vung kal in Pope John Paul II a vong tongtu a si. Saddam ttuanpi hawi pawl hi tamnawn te an thah cang hna. Saddam cousin a si mi Al-Majid zong an ram ah miphun pakhat a si ve mi Kurds miphun 5,000 hrawng poison gas hman in a thah hna caah thih-dantatnak an pek cang. [CNN]

Nigeria ram ah Ngal-eu nih Nunnak a Laak:

Nigeria ram ah kan pipu nih ngal-eu an rak timi thisen chungtlik zawtnak (cholera) a chuah caah minung nunnak 1,555 a laak tiah UNICEF nih an chim. Zawtnak nih a tlaihmi hna hi a tu tiangah minung 40,000 hrawng an si i, report thar zong an kan pek lengmang ttiamthiam rih tiah an ti fawn. Atlanta ah a ummi Centers for

Desese Control hotu Dr Eric Mintz nih cun ngal-eu zawtnak kong cu hitihin a chim.

Ngal-eu zawtnak cu ril chungah bacteria rungrul a um caah a si; hi zawtnak in an van zual deuh ahcun an chung a tlik hna lawng siloin an luak an luak, an ngal zong a ttam hna, rianrang tein an takpum chungah a ummi ti kha a zut dih; cucaah, treatment pek colh lo ahcun suimilam pakhat chungah thih khawh a si, tiah a ti. Cun, hi zawtnak a chuahnak cu din-ti le eidin a hnawmhtamh ruangah a si bik; zawtnak a hluar lio caan ah cun eek hi zawtnak a karhtertu bik a si caah ti-chia luanterning, zun-eek fimtawlning le thianhlimnak cu a biapi ngaingai, tiah a ti fawn. World Health Organization (WHO) nih a chimning ah, hi zawtnak nih hin vawleipum ah kum fatin a tlawmbik minung 120,000 a thah hna tiah a ti.

[BBC-World]

Vietnam Ram ah Nu le Pa Milu aa Thlau chin Lengmang:

Vietnam ram ah nu le pa milu (sex ratio) faak ngaiin aa thlau tiah UN Polulation Fund nih an chim. Nu 100 ah pa 110.6 khan hrawng an si;